

**JEUGDVERBOND VOOR KATHOLIEKE ACTIE (JVKA)**, in 1928 opgericht overkoepelend orgaan van de katholieke actie-bewegingen in Vlaanderen. Bestaande jeugdorganisaties die zich van politiek onthielden, de richtlijnen van de kerkelijke hiërarchie volgden en wensten mee te werken aan „de verspreiding van het katholieke leven in en door de jeugd”, mochten zich aansluiten. Voor 1940 maakte men nog onderscheid tussen de echte katholieke organisaties enerzijds, met name de (Vrouwelijke) Katholieke Arbeidersjeugd, de Boerenjeugdbond, de Katholieke Middenstandsjeugd, de Christelijke Jonge Werknemers, de Katholieke Studentenactie (middelbaar onderwijs) en het Hoogstudentenverbond voor Katholieke Actie (hoger onderwijs), en anderzijds de hulporganisaties voor katholieke actie: Eucharistische Kruistocht, Mariacongregaties, turnverenigingen, scouts en patronaten. In Vlaanderen gingen stemmen op tot oprichting van een georganiseerde katholieke actie, nadat als resultaat van een lang groeiproces in Wallonië in 1927 de Association Catholique de la Jeunesse Belge tot stand was gekomen. Tegen eenvoudige uitbreiding van deze organisatie ook tot Vlaanderen kwam van flamingantische zijde nogal wat protest, omdat een aantal in Vlaanderen optredende francofone jeugdgroepen steun zochten en vonden bij deze Waalse groep. Bovendien was, gezien de grote verscheidenheid aan bestaande jeugdorganisaties, een strakke eenheid niet opportuun. Daarom besliste de geestelijke overheid in 1928 tot oprichting van een coördinerend en zich

tot het Vlaamse landsgedeelte beperkend orgaan: het Jeugdverbond voor Katholieke Actie. De vooral voor de oorlog ontplooidde activiteit was sterk afhankelijk van het al dan niet bestaan van een goede verstandhouding tussen algemeen secretariaat en bewegingen of diocesen, waarbij eigen verenigingsbelangen, diocesane opties en nationale centralisatie met elkaar in botsing kwamen. Vooral in West-Vlaanderen bestond een sterk bisschoppelijk-hiërarchisch georiënteerde structuur, opgezet door kanunnik K. Dubois.

Na de oorlog verzwakte de JVKA-organisatie. Nationaal functioneerde weldra nog slechts een contactvergadering tussen de nationale leidingen der diverse organisaties, waar vooral gemeenschappelijke standpunten werden bepaald tegenover externe problemen, zoals de verhouding tot de staat, tot de verschillende jeugdinternationales en de V.B. (Vlaams Jeugdcomité, IJzerbedevaart, Dag van het Vlaamse lied en Nationaal Zangfeest, Rodenbachviering 1956, Wereldtentoonstelling 1958). De laatste jaren werd de coördinatiefunctie hoe langer hoe meer uitgehold door de oprichting van efficiënter werkende instanties, zoals de Katholieke Jeugdraad, en de toenemende professionalisering van het jeugdbeleid in Vlaanderen. De rol van het JVKA in de V.B. was eerder van occasionele aard, afgezien dan van zijn oprichting die een ombuiging van de studentenbeweging in katholieke actierichting ten gevolge had, omdat de onderliggende bedoeling van de JVKA-leiding was het Vlaams nationalisme van leerlingen en studenten enigszins te temperen (z. Studentenbeweging, Katholieke).

Daar slaagde ze in, met als consequentie dat de Katholieke Studentenactie de Vlaamse inbedel van de studentenbeweging in eigen organisatie of nieuw opgerichte bij het JVKA aanleunende verenigingen moest opnemen.

LITERATUUR: K. du Bois, L. Engelen, *Katholieke actie voor de jeugd in Vlaanderen* (1928); - G. Philips, *Katholieke actie, Vlaamse beweging en politiek* (1949); - G. Philips, *De Katholieke Actie*, in *De Kerk in Vlaanderen*, onder leiding van J. Kerkhofs en J. van Houtte (1962, p. 261-273); - H. Cammaer, *Het Katholiek Jeugdwerk*, in *De Kerk in Vlaanderen*, onder leiding van J. Kerkhofs en J. van Houtte (1962, p. 296-318); - A. Dendooven, *Ontstaan, structuur en werking van de Vlaamse K.A.J.* (1967); - H. Cammaer, *Jeugdwerk in Vlaanderen*, in *Jeugdwerk in perspectief* (1969); - L. Vos, *Het A.K.V.S. in konflikt met de geestelijke overheid. Nationalisme en kultuurflamingantisme in de katholieke Vlaamse studentenbeweging 1919-1932* (onuitgegeven licentiaatsverhandeling Kath. Univ. Leuven, 1969).

LOUIS VOS

JEUNE. Jules le, hooqleraar en katholieke poli-